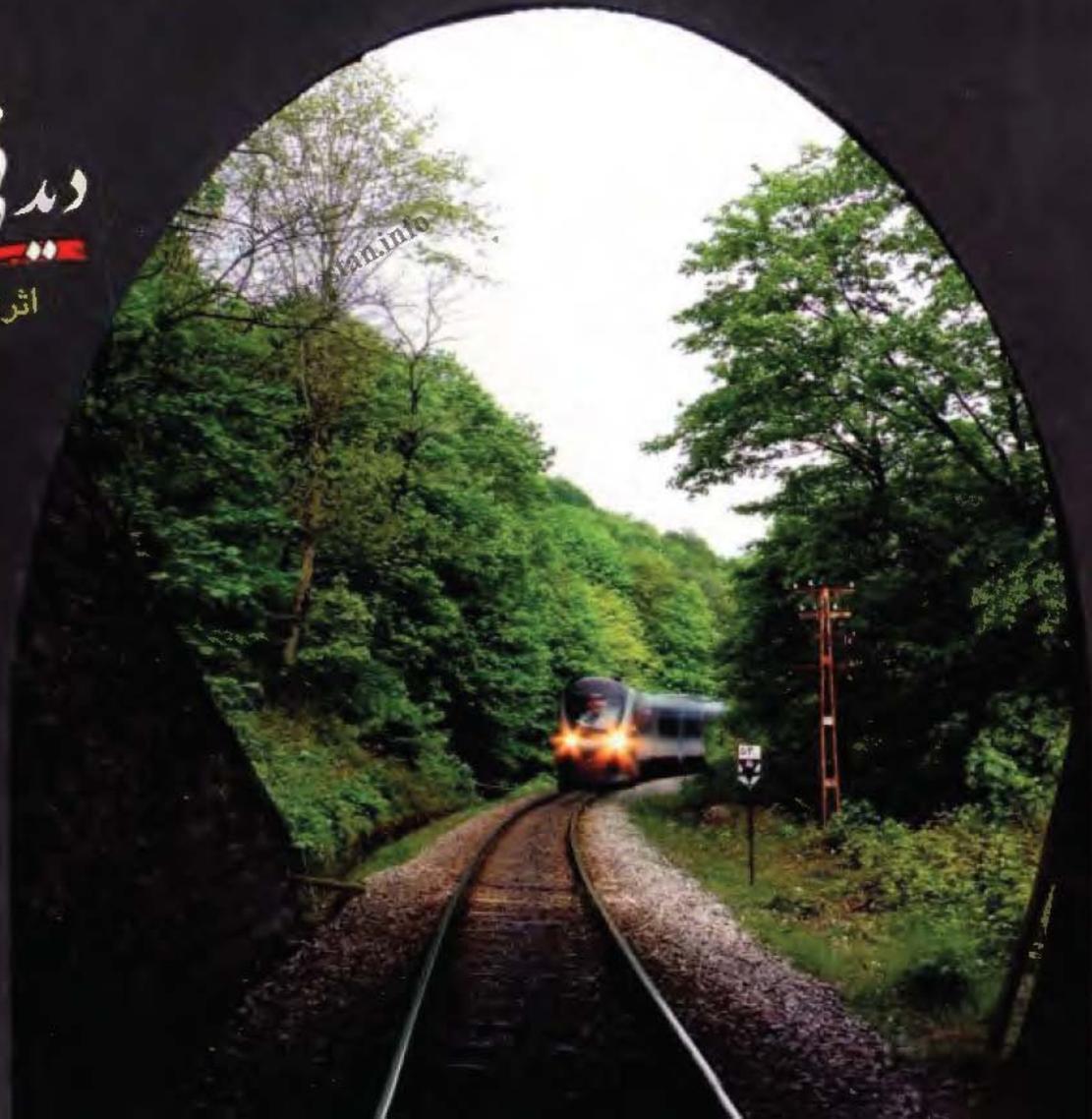

دیدنی‌های سوادکوه

اثری از
مهران عموزاده

به نام خالق زیبایی ها

تبرستان
www.tabarestan.info

دیدنی های سوادکوه

عکس های
مهران عموزاده
کلار بچانی

تقدیم به کسانی که از طبیعت ، چیزی جز « عکس » بر نمی دارند و چیزی جز « رد پا » بر جای نمی گذارند

سرشناسه	: صورت‌انده، مه‌ران، ۱۳۶۰، عکاس
عنوان و نام پندآور	: بندنی‌های سوادکوه / [عکاس] مه‌ران صورت‌انده پژوهش سلمان شبرزاد.
مشخصات نشر	: زیرآب: نماشون، ۱۳۹۳.
مشخصات شابک	: ۹۷۸۹۶۴۲۶۵۹۱۵۹۰۰۲۰ (ص: ۱۴۳، مصور: رنگی).
وضعیت فهرست نویسی	: ۲۰۰۰۲۰ ریل: 978-964-2659-15-9
موضوع	: فبیا
موضوع	: عکاسی‌ها -- ایران -- سوادکوه
موضوع	: سوادکوه -- مصور
موضوع	: سوادکوه -- سبر و سیاحت -- منظر
شماره افزوده	: شبرزاد، سلمان، ۱۳۵۴ -
رده بندی کنگره	: ۱۳۹۳ ۸۷۶۹ / ۶۵۴ TR
رده بندی بیوی	: ۷۷۹/۹۹۵۵۲۲۵۳
شماره کتابشناسی ملی	: ۳۵۱۲۱۸۴

بندنی‌های سوادکوه

انتشارات نماشون

اثری از: مه‌ران صورت‌انده کلاریجانی

محقق: سلمان شبرزاد

تصویرگر: مه‌ران صورت‌انده

چاپ: اسماعیل نژاد / قم

شمارگان: ۳۰۰۰

قیمت: ۲۰۰۰۰ تومان

نوبت و سال چاپ: نخست ۱۳۹۳

مآل‌ندران - شهرستان سوادکوه - سوادکوه شمالی

تلفن مرکز پخش:

۰۹۳۰۱۰۱۰۰۵۴ - ۰۹۱۱۱۲۸۳۵۶۵ - ۰۹۱۱۲۳۳۷۹۴۹

از آن جایی که اینجانب از سال ۱۳۷۲ فعالیت خود را در زمینه ی جذب گردشگر به شهرستان سوادکوه را آغاز نمودم ، بنابراین با دانته ی گردشگران به این منطقه آشنایی کامل را داشته و لذا در صدد برآدمم تا با تنظیم این مجموعه ، با بیانی ساده ، مطالبی کمتر ، تصاویری بیشتر و همچنین عاری از هر گونه زیاده گویی و معرفی اماکن بلا استفاده برای گردشگر به معرفی اماکن تفریحی شهرستان سوادکوه بپردازم تا مشتاقان طبیعت بتوانند با سفر به این منطقه از مواهب طبیعی الهی ، کمال لذت را ببرند .

فارغ از هرگونه تعصب و اغراق باید اذعان نمود که هیچ شهرستانی را در کشور ایران نخواهید یافت که زیباترین دشت های مسطح و طبقاتی ، یکی از مرتفع ترین آبشارهای کشور انبوه ترین خطه ی جنگلی ، کوههای مرتفع ، برج ، قلعه ، غار ، رودخانه های زیبا ، سرچشمه های بسیار ، مناطق جلگه ای بیلاقی ، بزرگترین طاق طبیعی دنیا ، آثار تاریخی متفاوت دریاچه و خلاصه اینکه شاهکار مهندسی دنیا را در خود نهفته باشد .

حال با توجه به تجمیع این مواهب الهی در این بستر جغرافیایی ، خود قضاوت نمایید که برازنده ی واژه « بهشت گمشده » می باشد یا خیر .

امید است با تهیه ی این مجموعه توانسته باشیم گامی در جهت معرفی چهره ی واقعی شهرستان سوادکوه برداشته باشیم .

خدا یا ثانیه ای صد هزار مرتبه شکر ، به خاطر این همه نعمت های بیکران

تبرستان

www.tabarestan.info

دریای خزر

شهرستان سوادکوه، یکی از شهرستان های استان مازندران است که از شمال به شهرستان قائم شهر، از جنوب به شهرستان فیروزکوه در استان تهران، از شرق به شهرستان ساری و از غرب به شهرستان بابل محدود می گردد. این شهرستان از چهار شهر شیرگاه، زیراب، پل سفید، آلاشت و چندین روستا و آبادی تشکیل گشته که مساحت آن ۲۰۷۸ کیلومتر مربع و جمعیت آن طبق آخرین سرشماری ۶۴۳۷۸ نفر می باشد.

شایان ذکر اینکه طبق تقسیمات سیاسی کشوری، این شهرستان به شهرستان سوادکوه و شهرستان سوادکوه شمالی تقسیم شده است. این شهرستان دارای آب و هوای معتدل و مرطوب در بخش کوهپایه و سرد و خشک در مناطق کوهستانی می باشد. اقتصاد مردم سوادکوه بر پایه دامداری، کشاورزی و صنایع دستی استوار است که دامداری به صورت سنتی بوده و بیشتر بیلاق و قشلاق می کنند. این شهرستان به دلیل دارا بودن آب و هوای بسیار مناسب، نزدیکی کوه و جنگل، مستعد زنبورداری بوده و این امر سبب گسترش صنعت زنبورداری نیز گشته، و از صنایع دستی مردم این شهرستان می توان به وسایل چوبی، گلیم، جاجیم، جوراب، دستکش، لیف و... نام برد. از گیاهان دارویی که غالباً در نواحی کوهستانی می روید می توان به گل آویشن، گل گاوزبان، قارچ کوهی، باریجه «خورشید کوهستان» و... اشاره نمود. کشاورزی در قسمت کوهپایه شامل برنج است اما در نواحی کوهستانی آن بیشتر گندم و جو کشت می شود.

۴ کیلومتر بعد از ورود به استان مازندران (شهرستان سوادکوه) ، سمت راست ، آنسوی دره روستای شورآب قرار گرفته که در پایین دست این روستا ، شاهد آبشار صخره ای شورآب می باشیم . آنچه که این آبشار را از سایر آبشارهای جهان متمایز می نماید این است که شما در هیچ جای دنیا شاهد عبور قطار از روی یک آبشار نخواهید بود ، اما این صحنه ی جالب و به یادماندنی را به محض ورود به سوادکوه خواهید دید، جالب تر اینکه سرچشمه این آبشار از داخل تونل قطار می باشد که توسط کانالی به بیرون از تونل هدایت گشته و از کنار ریل راه آهن از صخره ای عظیم به سمت پایین جاری می گردد .

آب این چشمه و آبشار ، به دلیل گذر از لایه های گوگردی زیر زمین ، قابل استفاده نبوده و احتمالا به همین دلیل آن را « شورآب » نامیدند. همچنین به دلیل وجود املاح فراوان ، مجرا و محل ریزش این آبشار ، به شکل بسیار زیبایی به رنگ زرد و قرمز نقش بسته ، و گفته می شود در زمان جنگ جهانی دوم ، روسها از این آب و گل و لای آن جهت مصارف پزشکی به ویژه درمان سربازان زخمی بهره می بردند .

وقتی از ایستگاه راه آهن ورسک نظاره گر سه خط طلا و پل ورسک می شویم ، سوالات متعددی برایمان مطرح می گردد، از جمله اینکه

تبرستان

www.tabrestan.info

چرا این اثر معماری بعنوان « شاهکار معماری جهان » شناخته شد ؟

چرا مدیر عامل شرکت سازنده ی پل ورسک در کتاب خاطرات خود که آن را در سال ۱۳۵۰ تحت عنوان « خاطرات یک مهندس دانمارکی »

چاپ نمود ، برای طرح جلد کتابش از نمای پل ورسک استفاده نمود ؟

چرا این پروژه برای رضا شاه آنقدر حائز اهمیت بود که در حین ساخت پل ، بارها و بارها شخصا سرکشی می کرد ؟

چرا بعد از گذشت ۷۸ سال از ساخت این پل ، همچنان جزء افتخارات مهندسی شرکت کامپساکس می باشد ؟

رضا شاه در احداث راه آهن سراسری جنوب به شمال ، می دانست که مهم ترین منطقه ی ریل گذاری از ایستگاه ورسک به گدوک می باشد

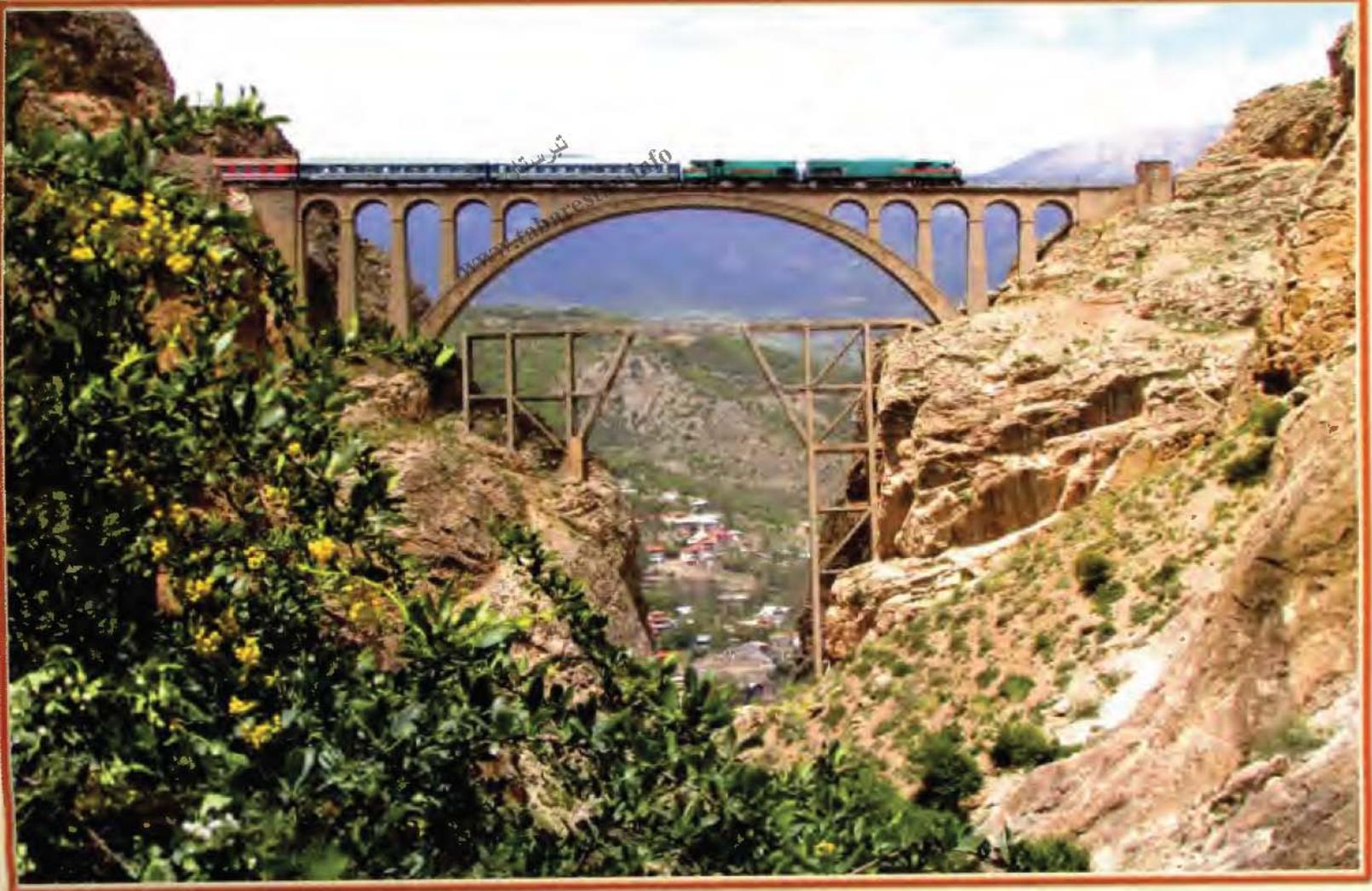
زیرا به خوبی آگاه بود که قطار پس از عبور از ایستگاه ورسک ، باید طی مسافتی تنها ۱۰ کیلومتر ، ۲۷۹ متر از کوههای عظیم سنگی را صعود

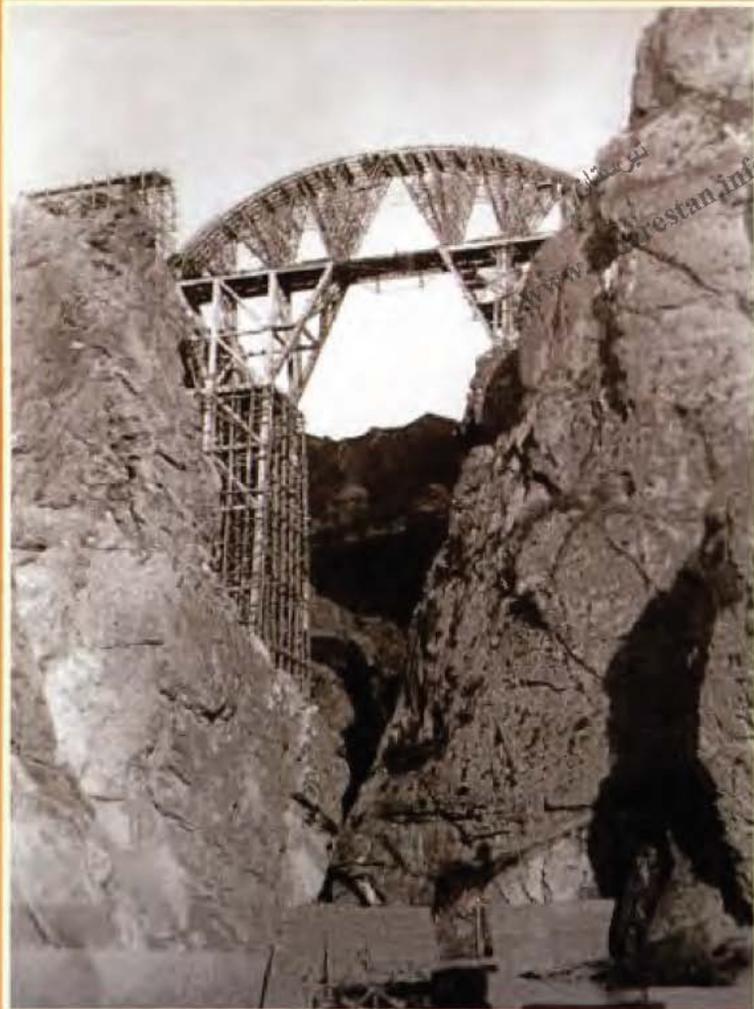
نماید تا به ایستگاه گدوک برسد ، از اینرو جهت اجرای یکی از مهم ترین پروژه ی ریلی جهان ، از میان شرکت های آمریکایی ، انگلیسی

دانمارکی ، فرانسوی ، آلمانی و ایتالیایی ، سرانجام شرکت کامپساکس دانمارکی را که از یک تیم مهندسی خبره ای « که از مهندسان نوابغ

کشورهای دانمارک ، سوئیس ، سوئد ، ایتالیا و آلمان » تشکیل یافته بود را فراخواند تا راهی برای طراحی مسیر عبور قطار از این کوههای

عظیم سنگی بیابد .

ساخت پل ورسک در سال ۱۳۱۳ آغاز و ۱۳۱۵ به پایان رسید که در این فاصله ی زمانی ، همسر سازنده ی پل ، فرزند دختری به دنیا آورد که پدر این فرزند ، به احترام نام محل احداث پل (ورسک) نام فرزندش را « ورسک » نامید .

در زمان افتتاح پل ورسک که رضا شاه و سران مملکت در روی پل شاه عباسی (بین پل ورسک و جاده تهران - شمال) جمع شده بودند ، دقیقی قبل از عبور اولین قطار از روی پل ، رضاه شاه به طور غافلگیرانه دستور داد تا مهندس سازنده ی پل به همراه همسر و دخترش در زیر پل قرار بگیرند تا از استحکام پل ، اطمینان حاصل نماید که این دستور ، تعجب همگان را برانگیخت .

طول پل ۸۶ متر و ارتفاع آن از سطح دره ۱۱۰ متری باشد .

نام این پل در کتاب رکورد گینس ، در بخش پل های با ارتفاع بیش از ۶۱ متر به ثبت رسیده است .

مهندسين شرکت سازنده پل، جهت عبور راه آهن از ميان اين کوه‌های سنگی سر به فلک کشيده، سرانجام تصميم گرفتند تا مسير ریلی ايستگاه ورسک تا پل ورسک، به صورت سه پله روی دامنه ی کوه، همچنين مسير پل ورسک تا ايستگاه گدوک را به صورت سه پله ی ديگر روی دامنه ی کوه بعدی طراحی نمايند که رضاه شاه آن را « سه خط طلا » ناميد .

در زمان احداث خط آهن ، مکانی برای انبار نمودن باروت جهت انفجار کوه و حفر تونل قطار ساخته شد که این مکان ، بین پل شاه عباسی و جاده تهران - شمال واقع می باشد .

شایان ذکر اینکه ، یابود سنگی برای کشته شدگان سانحه انفجار باروت ، بر دیوار آن نصب گشته .

بیادگار

پنج نفر عمه راه که بواسطه حریق باروت در این مکان مقتول شدند

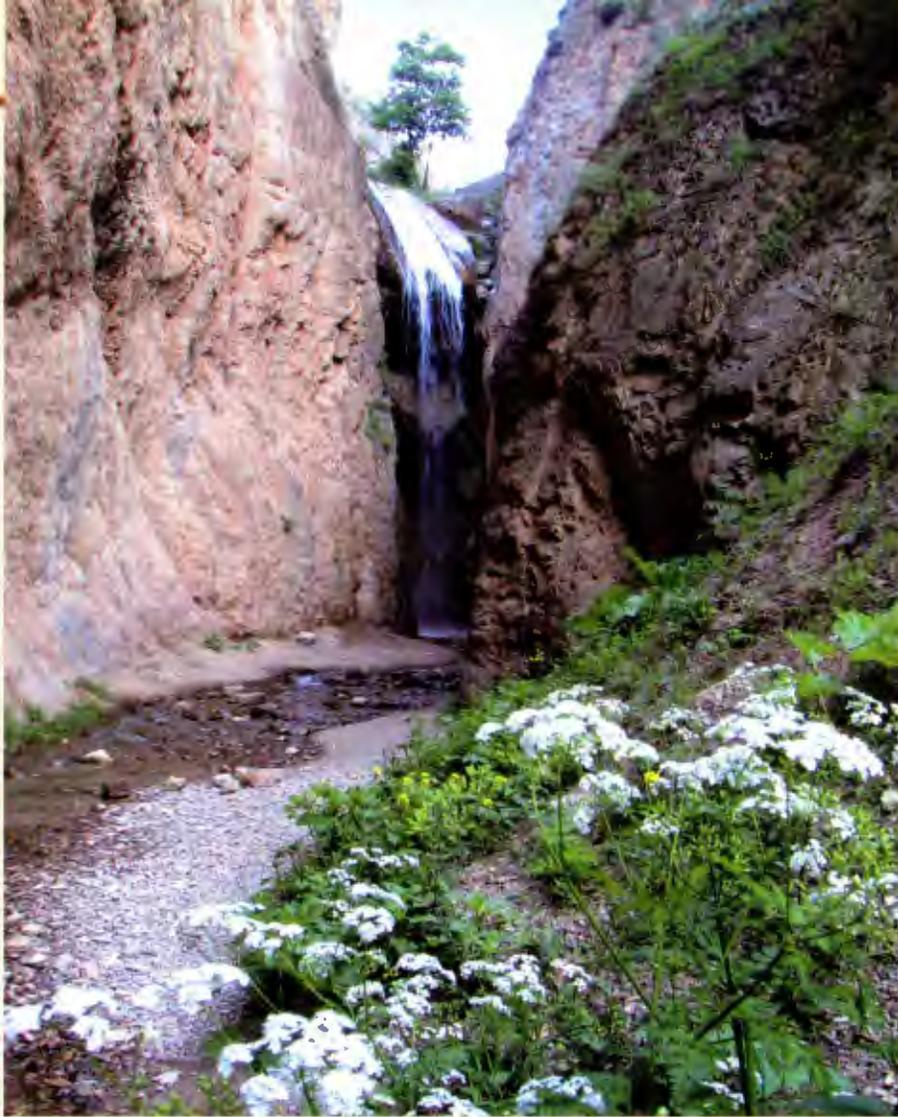

تبرستان
www.tabarestan.info

◀ آبشار ورسک ▶

زیر پل ورسک ، رودی جاریست که اگر حدود ۲۰ دقیقه
برخلاف جهت جریان این رود پیاده روی کنیم ، شاهد
آبشار ورسک خواهیم بود .

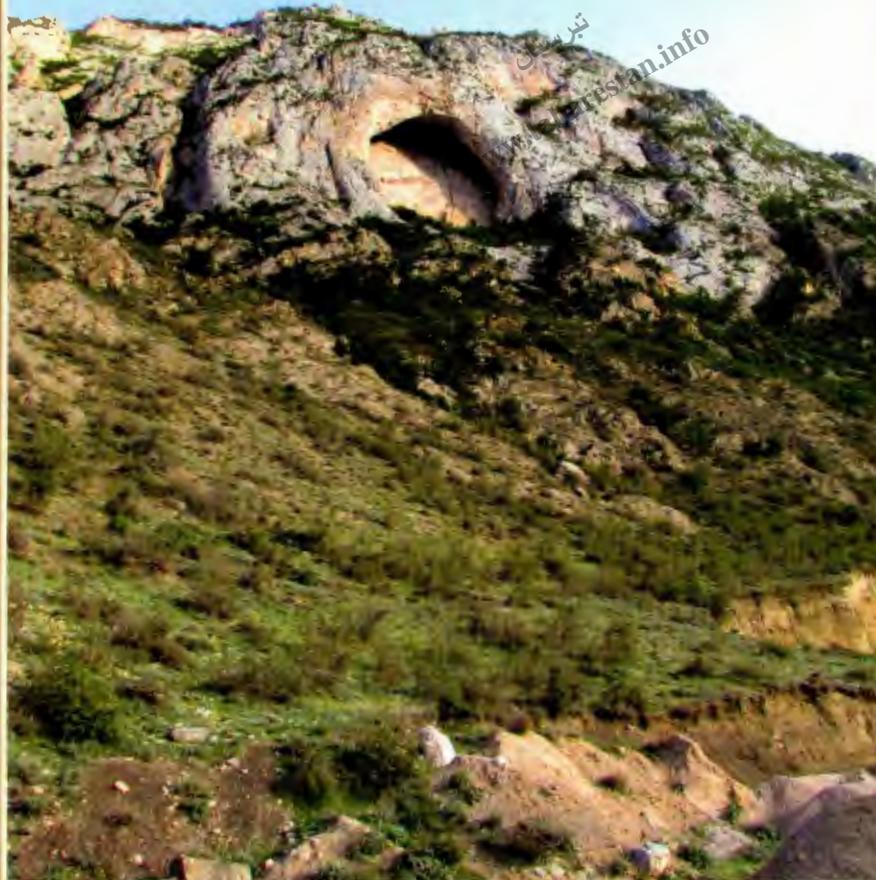

تبرستان
tabarestan.info

۱۴ کیلومتر پایین تر از شهر ورسک ، سمت راست ، جاده ای است به نام « جاده خطیر کوه » که در ابتدای این جاده در سینه کوهی عظیم ، شاهد بزرگترین طاق طبیعی دنیا با دهانه ای به قطر ۸۵ متری خواهیم بود که به « غار اسپهبد خورشید » معروف گشته داخل این غار از پلکان ، حوض ، انبار ، تنور و اتاق هایی از جنس لاشه سنگ و ساروج بنا گشته که ساخت آنها به دوره ساسانیان باز می گردد .

نکته قابل توجه اینکه ، آب مصرفی پناهندگان این غار ، از کانالی بسیار طولانی و عجیب ، از چشمه ای که در روستای پشت این کوه بود (حوالی کمرپشت) تامین می شد .

این غار به عنوان دژی طبیعی ، همواره مورد استفاده اسپهبدان تبرستان قرار گرفته است .

تبرستان
www.tabarestan.info

۱۰ کیلومتر پایین تر از ورسک سمت چپ ، جنب ساختمان
هلال احمر، جاده ای به سمت کوه مرتفعی کشیده شده که
پس از پیمودن ۵ کیلومتر به روستای «ارفع ده» می رسیدیم .
ارتفاع این روستا از سطح دریا ۱۵۶۰ متر می باشد که در
ضلع غربی این روستا ، کوه ۲۸۰۰ متری «ارفع کوه» واقع
شده که گفته می شود در نوک این قله ، کمپ ۱۲ نفری
مهیا گشته که کوهنوردان را به آنجا جذب می نماید .

جهت رفتن به قلعه کنگلو ، باید از تقاطع مسیر تهران - شمال و جاده خطیر کوه ، ۱۲/۵ کیلومتر جاده خطیر کوه را طی نمائیم ، سمت چپ وارد فرعی شویم که بعد از طی ۵ کیلومتر به دوراهی می رسیم که مستقیم به روستای امامت و سمت راست ، بعد از طی ۴ کیلومتر به روستای کنگلو می رسیم .

۵۰۰ متر قبل از رسیدن به روستای کنگلو ، سمت راست پایین دره اما بر فراز کوهی بلند و کله قندی ، قلعه بزرگ و مستحکمی خود نمایی می کند که از سنگ و ساروج بنا گشته .

فارغ از فلسفه ی وجودی این قلعه که روایات متفاوتی در خصوص آن بیان گشته ، این قلعه با توجه به نوع معماری ، شیوه ی ساخت و سفال های به دست آمده متعلق به دوره ی ساسانی می باشد .

این مکان ، از جمله اماکنی است که توریست برای کوهپیمایی نیمه سنگین خود انتخاب می نماید .

تبرستان
www.tabarestan.info

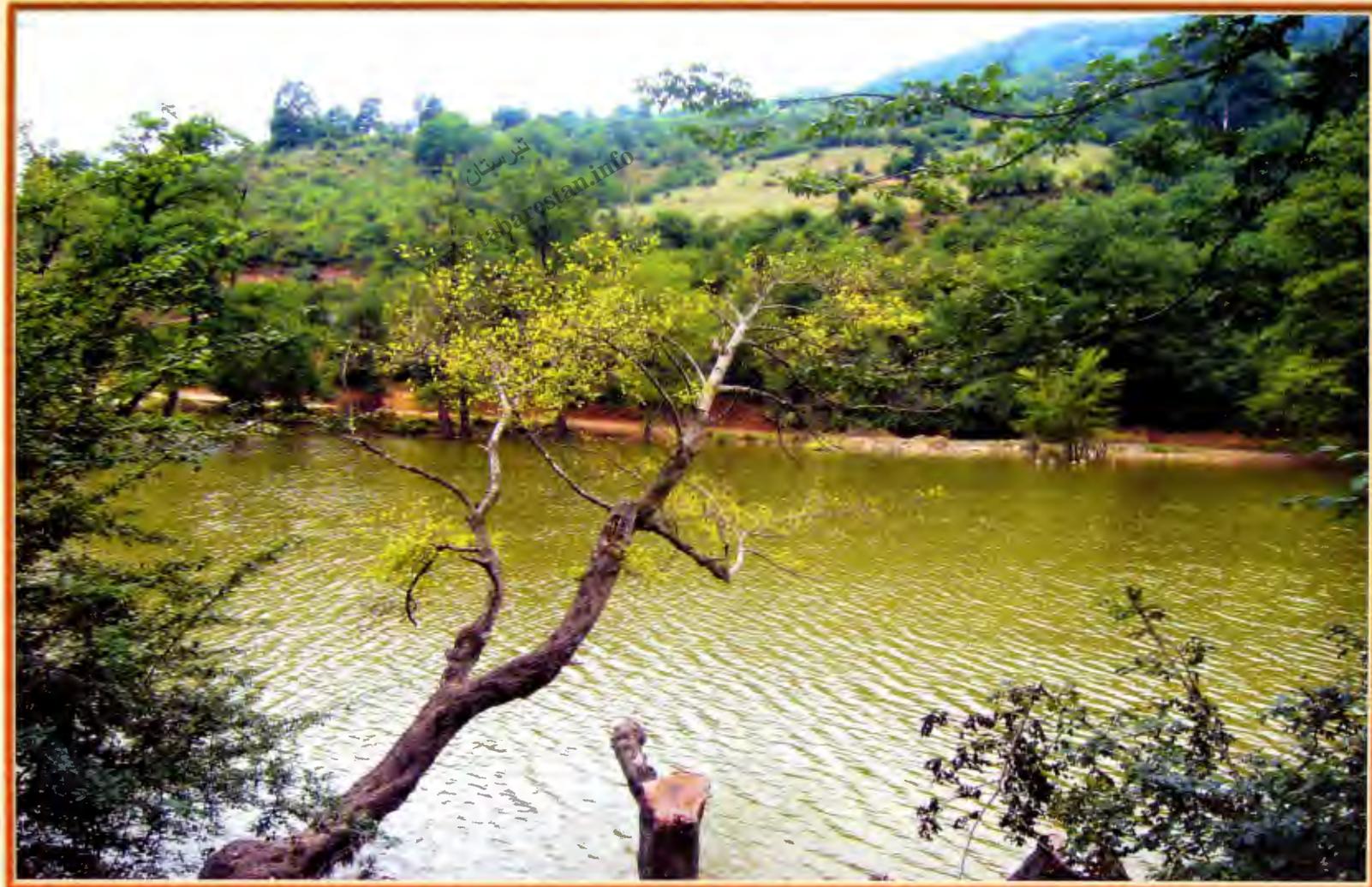

این دریاچه در ۶ کیلومتری غرب شهر پل سفید و در ارتفاعات این شهر واقع گشته که در بالا دست این دریاچه ، روستای شورمست قرار دارد .

وسعت این دریاچه ۱۵ هزار متر و عمق آن ۵ متر می باشد.

تبرستان
www.tabarestan.info

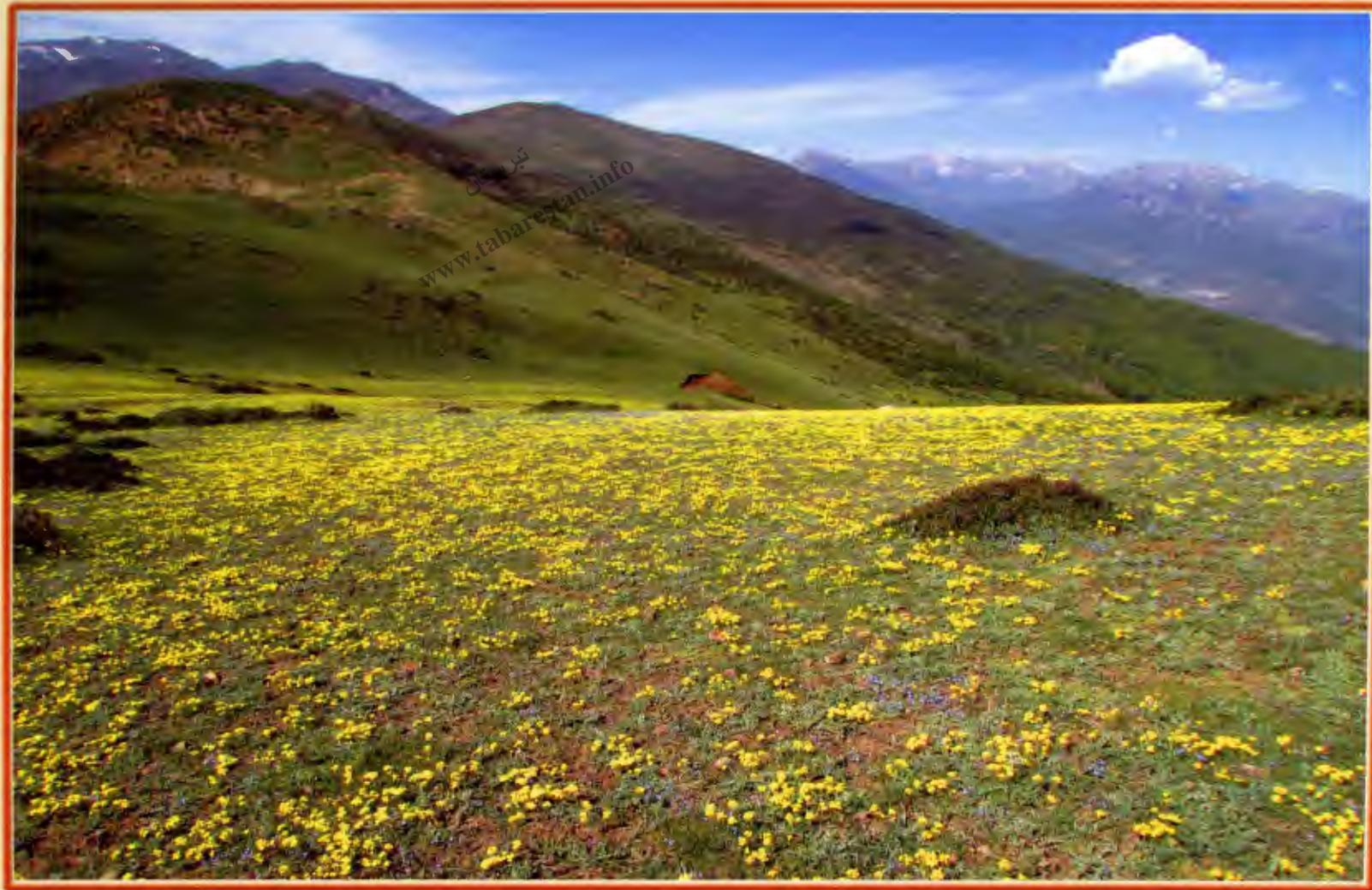

اگر از تقاطع جاده خطیر کوه و فرعی کنگلو، ۲ کیلومتر جاده خطیر کوه را به سمت شرق پیش برویم، سمت راست وارد فرعی شویم، بعد از طی ۶ کیلومتر به روستای ملرد می‌رسیم که ۵ کیلومتر بالاتر از روستای ملرد، بر فراز کوهی بسیار مرتفع، شاهد گنبد «امامزاده عباسعلی» خواهیم بود. که با قرار گرفتن در جوار این امامزاده، مشرف به بیش از ۸ روستا و آبادی دور دست خواهیم بود.

تبرستان
www.tabarestan.info

تبرستان

www.tabarestan.info

۴ کیلومتر بعد از شهر پل سفید (بین پل سفید و زیراب) پلیس راه سوادکوه قرار دارد که ۱۰۰ متر بعد از این پلیس راه، سمت چپ وارد جاده آلاشت شده که پس از طی ۳۵ کیلومتر جاده ی کوهستانی زیبا به شهر «آلاشت» می رسیم.

«آلاشت» زادگاه رضا شاه می باشد، که این شهر به عنوان منطقه ی نمونه ی گردشگری معرفی گشته و ارتفاع آن از سطح دریا بالغ بر ۱۸۰۰ متر می باشد.

صنایع دستی آلاشت به ویژه دست بافته ی بانوان آلاشتی شامل: انواع گلیم، جاجیم، جوراب، دستکش و ... می باشد که جاجیم آن شهرت جهانی دارد.

شهرداری آلاشت با توجه به توان های بالفعل این شهر در زمینه ی صنعت توریسم از جمله؛ موزه مردم شناسی در ساختمانی با قدمتی بالغ بر ۱۵۰ سال، مسجد امام حسین (ع) با معماری منحصر به فرد اثر استاد لرزاده، تنها رصدخانه ی استانهای شمالی کشور و همچنین توان های بالقوه این منطقه از جمله پارک جنگلی طبیعت آلاشت که به مساحت ۷۲ هکتار می باشد، با هدف توسعه ی گردشگری و تسهیل در شرایط اقامتی در این شهر، اقدام به احداث واحدهای ویلایی در قالب سوئیت های مبله نموده است تا مسافران ارجمند بتوانند با رزو نمودن این سوئیت ها، شب ها در آن اقامت نموده و روزها از جاهای دیدنی شهر و همچنین از ییلاقات بالا دست این شهر (سرین، گردنه سر، لاکوم رود، اسپرز، امام زاده حسن، لرزنه، اسب خانی، سوادرودبار و ...) کمال لذت را ببرند.

ساختمان موزه ، قدمتی بالغ بر ۱۵۰ سال دارد .

تا قبل از انقلاب اسلامی ، به عنوان « موزه زادگاه رضا شاه » به بهره برداری می رسید .

از سال ۱۳۵۹ تا ۱۳۸۲ به عنوان کتابخانه ی عمومی شهر آلاشت مورد استفاده قرار گرفت .

از سال ۱۳۸۲ تا ۱۳۸۷ تعطیل بود .

در سال ۱۳۸۸ با همت شهرداری آلاشت مورد بازسازی و مرمت اساسی قرار گرفت و تا کنون تحت عنوان موزه مردم شناسی در حال

استفاده می باشد .

این موزه جزء پر بیننده ترین موزه ی استان مازندران بوده و به ویژه در نیمه ی اول هر سال، پذیرای ده ها هزار نفر از گردشگران داخلی

و خارجی می باشد.

مجموعه رصد خانه و آسمان نمای آلاشت به عنوان نخستین رصد خانه استانهای شمالی ایران و مرتفع ترین رصد خانه ایران با ارتفاع ۱۸۲۰ متر از سطح دریا، با هدف ایجاد طرحی فرهنگی، آموزشی و افزایش جاذبه های تفریحی و توریستی توسط شهرداری آلاشت بنا گشته، که از امکانات قابل ذکر این رصد خانه می توان از یک دستگاه تلسکوپ بازتابی مجهز به موتور ردیاب، بزرگترین تلسکوپ خورشیدی، نمایشگاه دائمی تصاویر نجوم و فضا، اتاق آسمان نما، سالن آمفی تئاتر استاندارد ۸۲ نفره و ... نام برد.

شایان ذکر این که این مجموعه با کلیه امکانات موجود و سالن آمفی تئاتر، آماده ی میزبانی از همایش های سازمان ها، ادارات، نهاد ها، موسسات و مراکز مختلف می باشد.

تبرستان
www.tabarestan.info

قره‌ستان

www.fabarestan.info

تبرستان
www.tabarestan.info

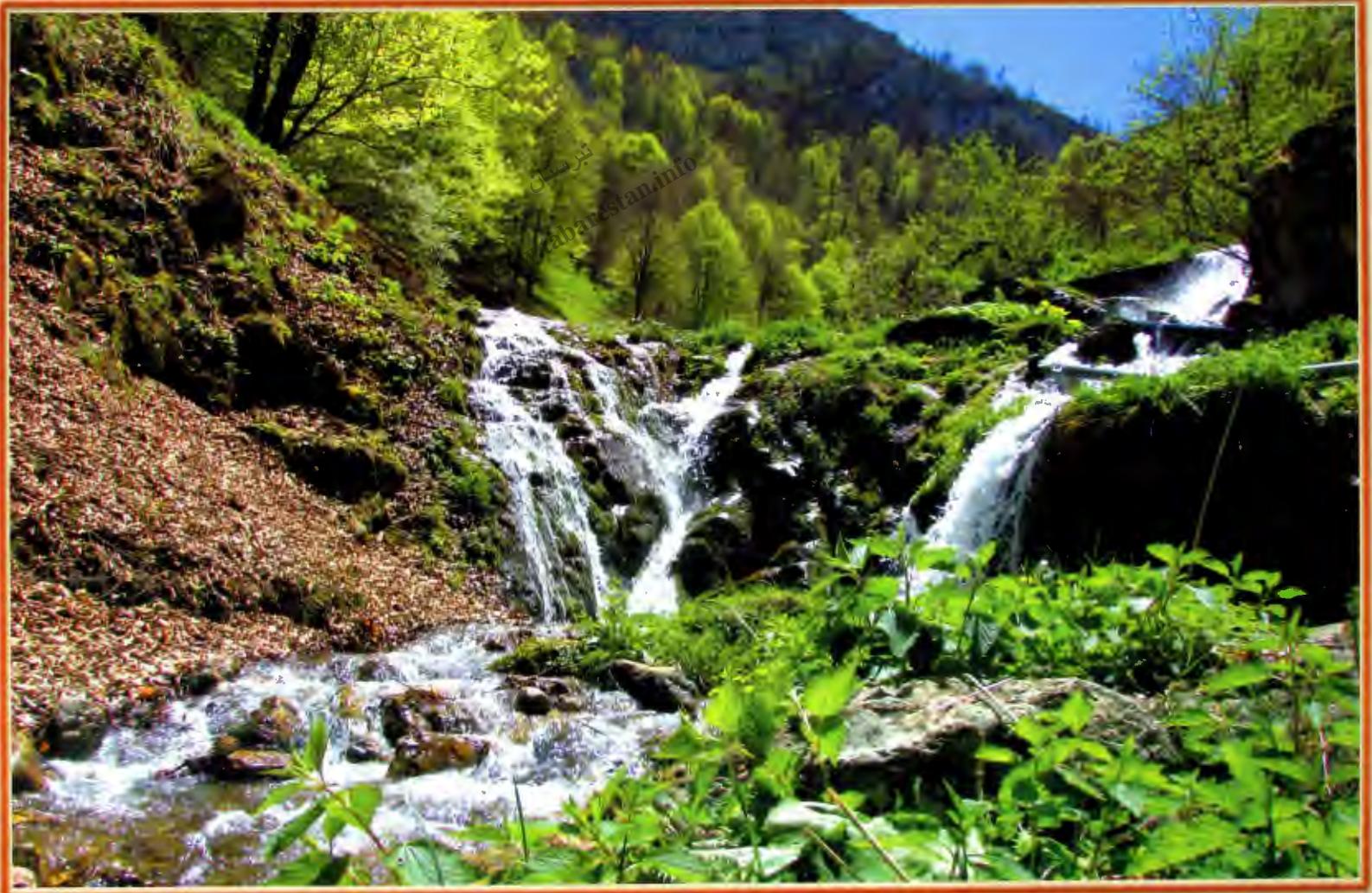

تبرستان
www.tabarestan.info

تبرستان
www.tabarestan.info

تبرستان
www.tabarestan.info

تبرستان
www.tabarestan.info

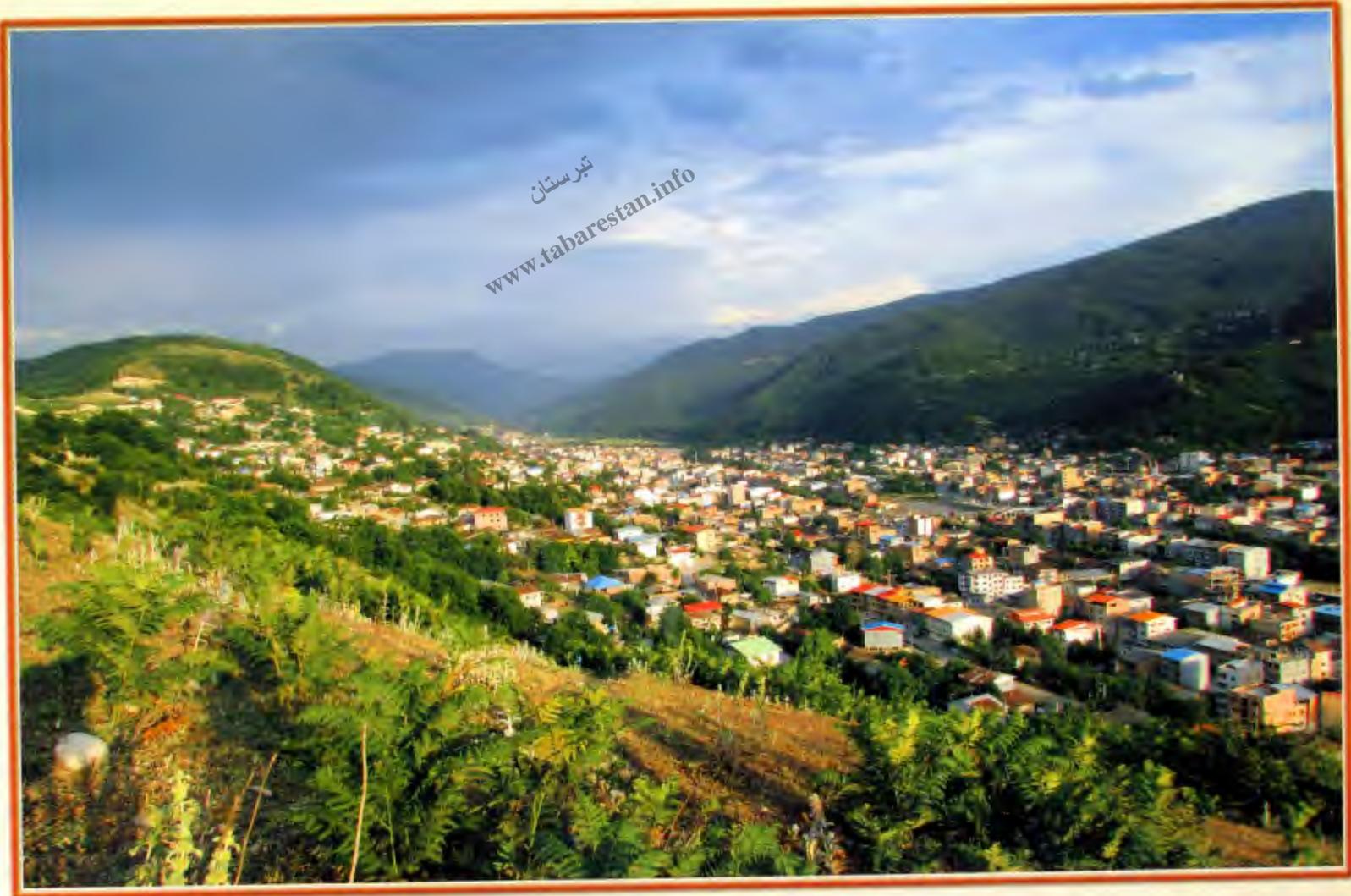

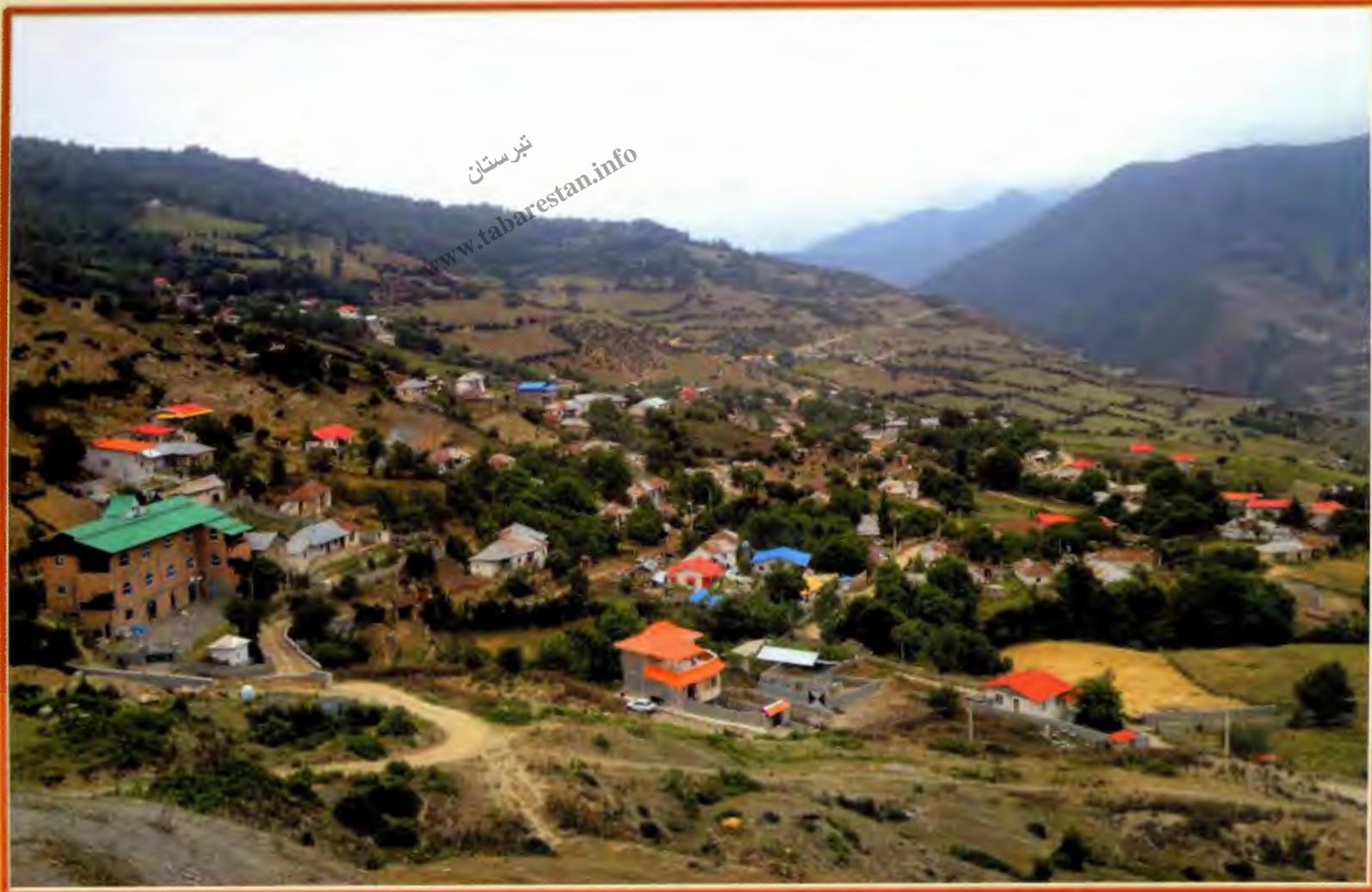

تبرستان
www.tabarestan.info

تبرستان
www.tabarestan.info

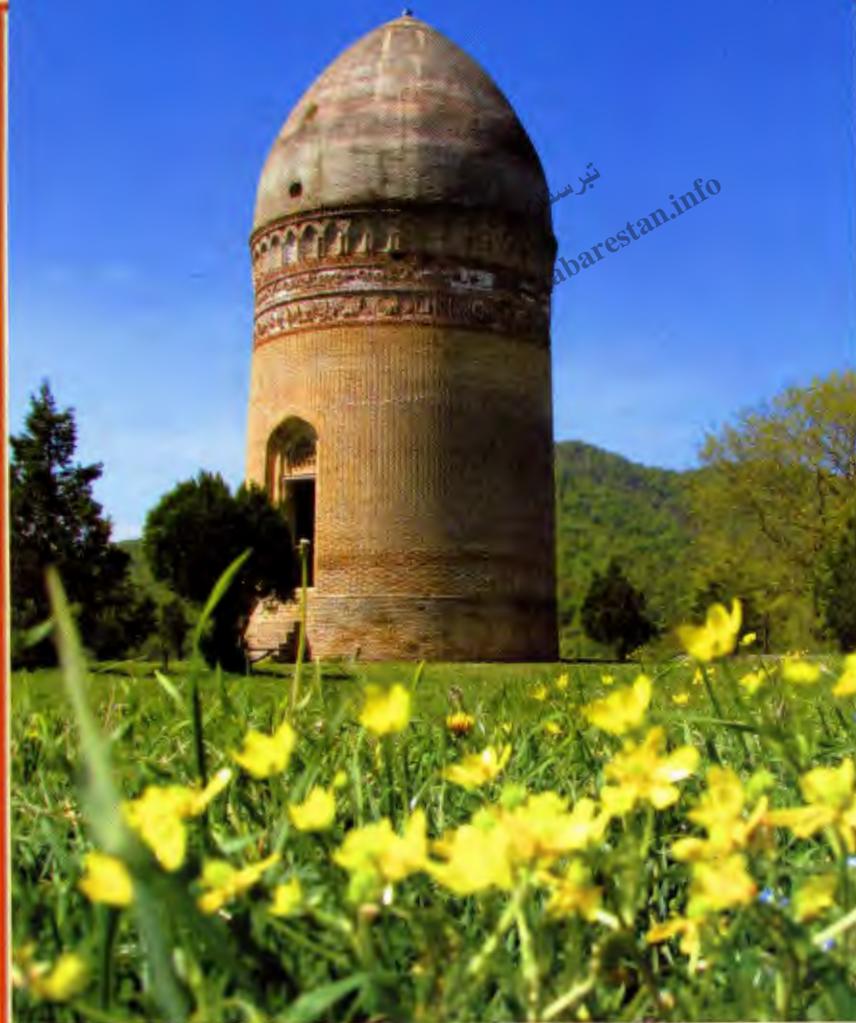

آبشار ولیلا در فاصله ۲۳ کیلومتری شرقی شهر زیراب واقع گشته که جهت رفتن به این آبشار، باید از میدان شهر زیراب به سمت شرق (جاده لاجیم) ادامه مسیر دهیم، بعد از روستای اتو، سمت چپ تابلویی ما را به سمت روستای ولیلا هدایت می کند.

از روستای ولیلا، ۱/۵ کیلومتر پیاده روی در یک مسیر جنگلی در میان درختان زیبای راش، انجیلی و ... ما را بر فراز این آبشار ۱۷ متری می رساند.

این برج در فاصله ۲۷ کیلومتری شمال شرقی زیراب واقع گشته که تاریخ بنای آن متعلق به قرن پنجم هجری قمری می باشد. در کمر بند زیر گنبد این برج، دو کتیبه به خط کوفی و پهلوی بر روی هم قرار گرفته است که به شکل زیبایی با آجرهای تراش خورده در زمینه ای از گچ سفید نصب شده اند.

اهمیت برج لاجیم، بیشتر به دلیل قرار گرفتن کتیبه پهلوی در کنار کتیبه کوفی می باشد که این امر، بیانگر آن است که در قرن پنجم هجری قمری در این قسمت از ایران، حکمرانان وقت علاوه بر توجه به هنر دوران قبل از اسلام، به خط رایج در حکومت شاهان ساسانی نیز اهمیت می دادند.

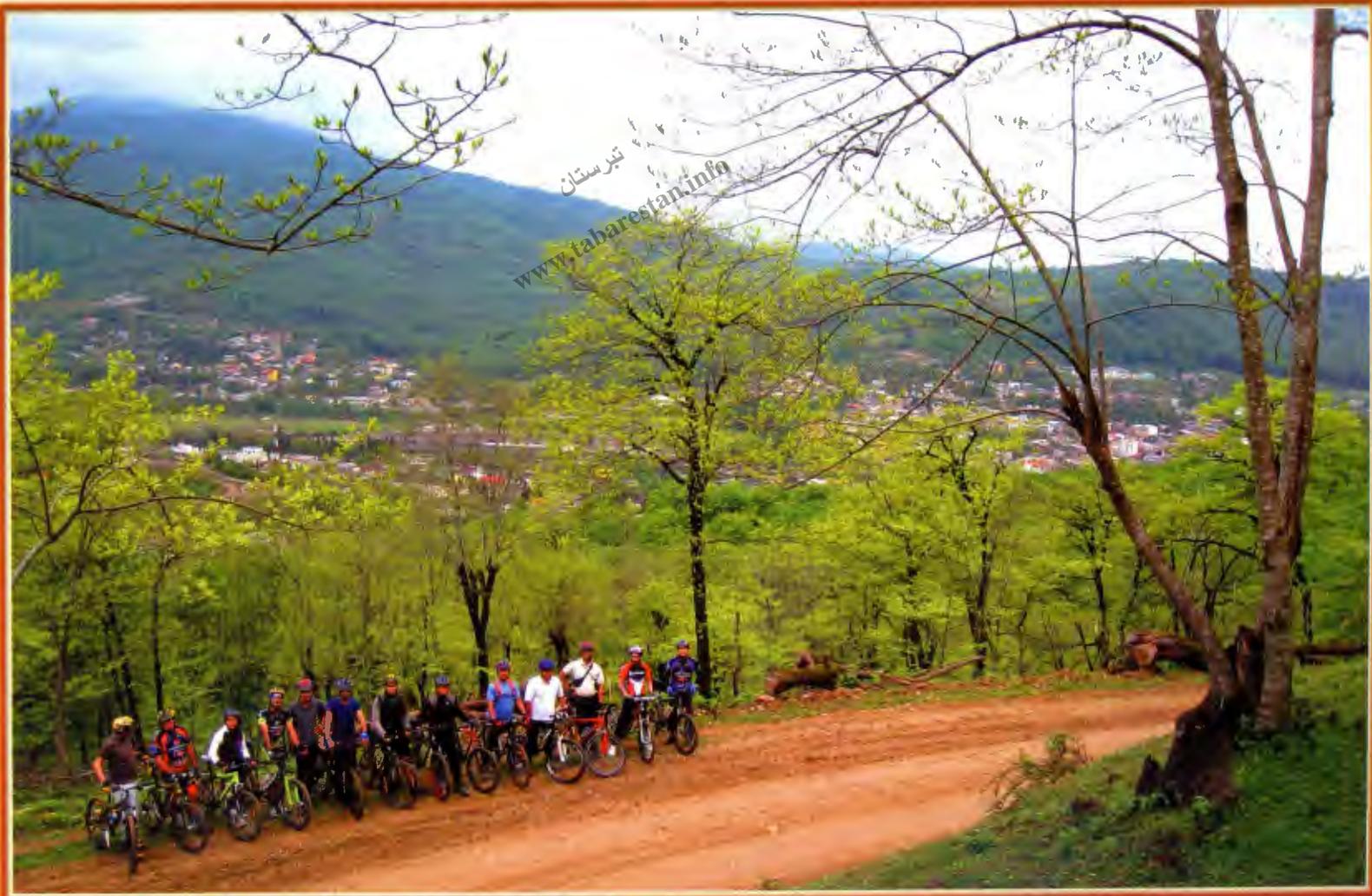

تبرستان
www.tabarestan.info

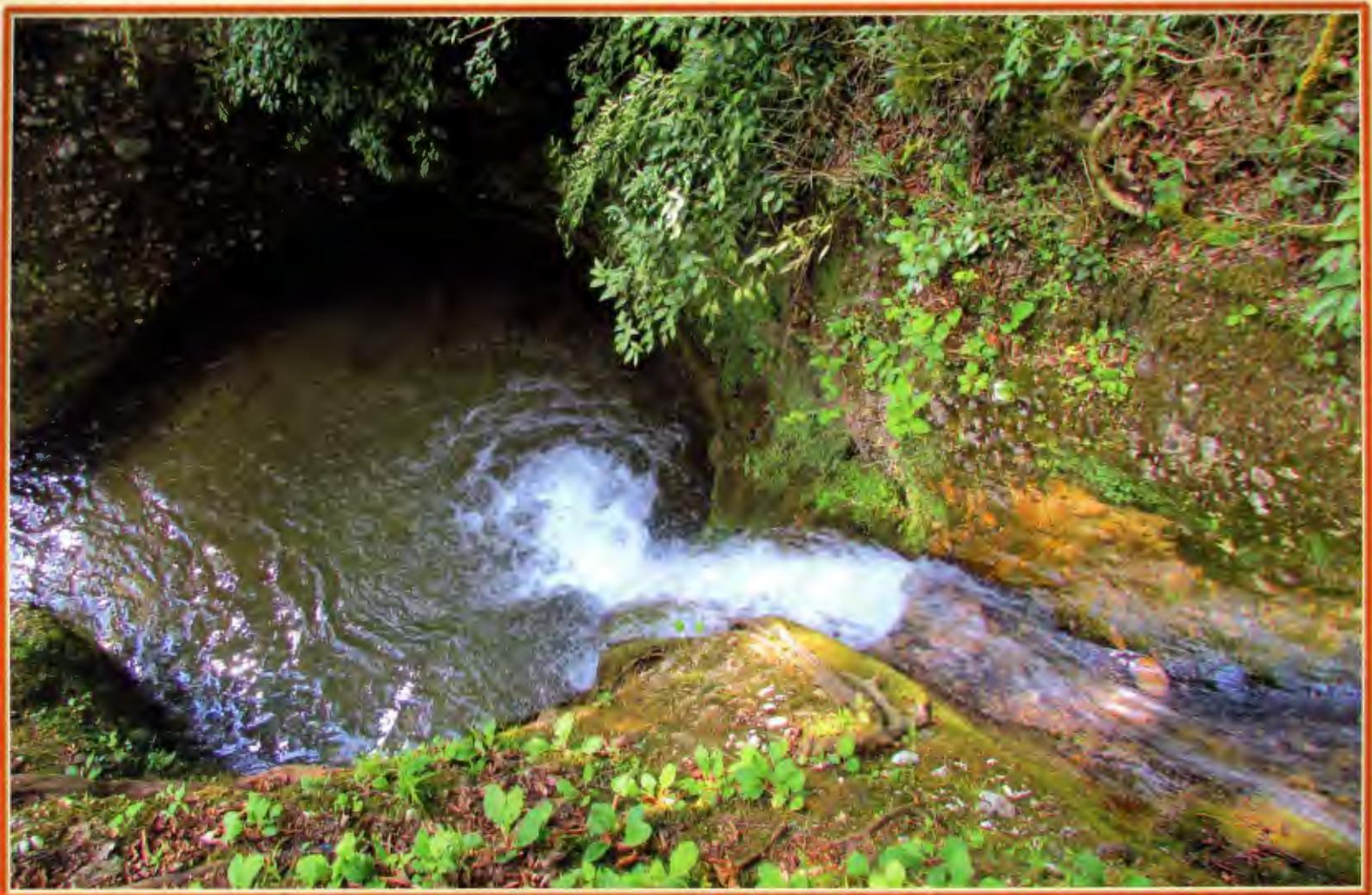

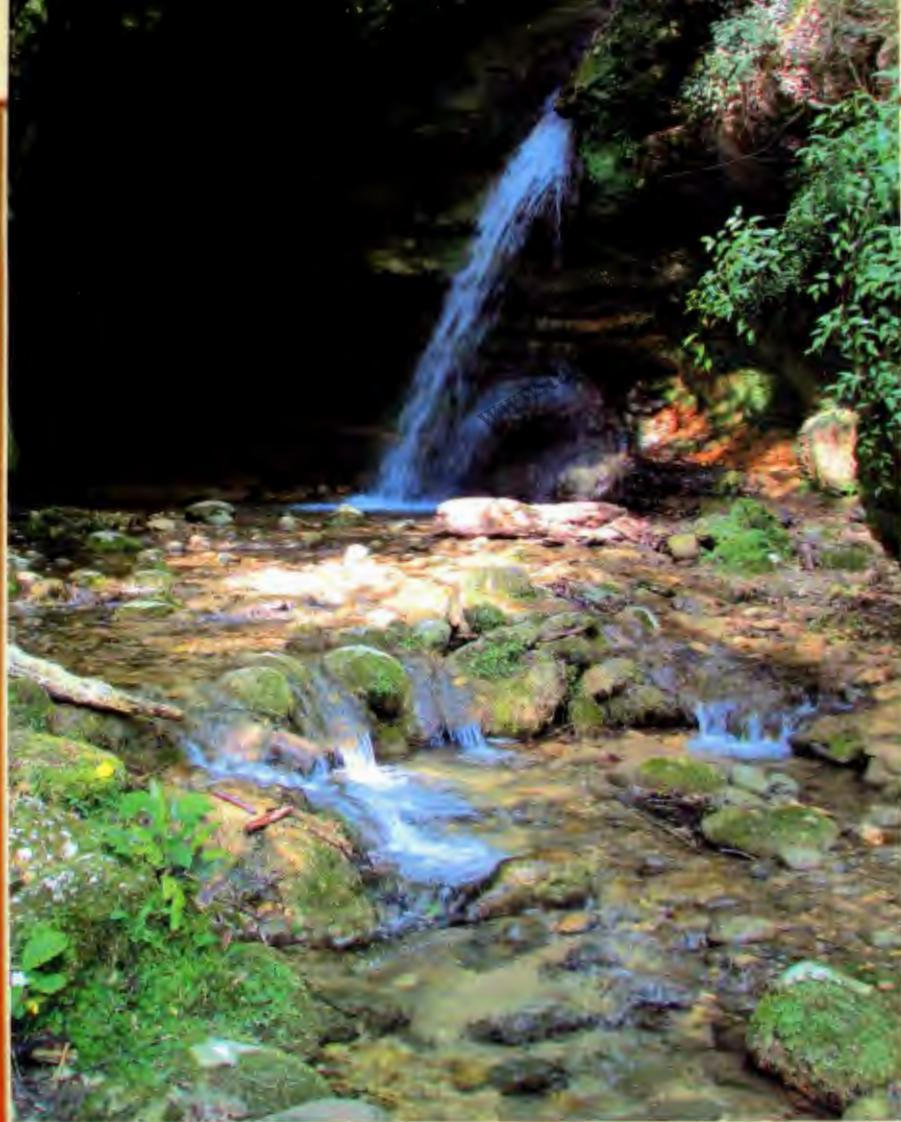

تبرستان
www.tabarestan.info

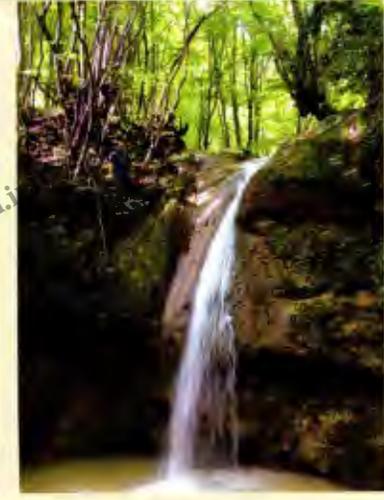
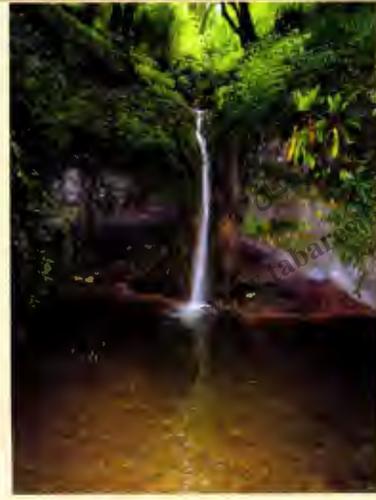
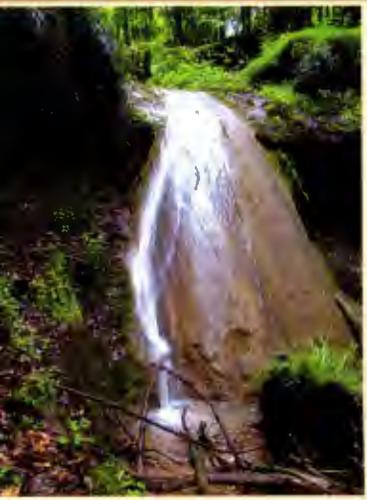

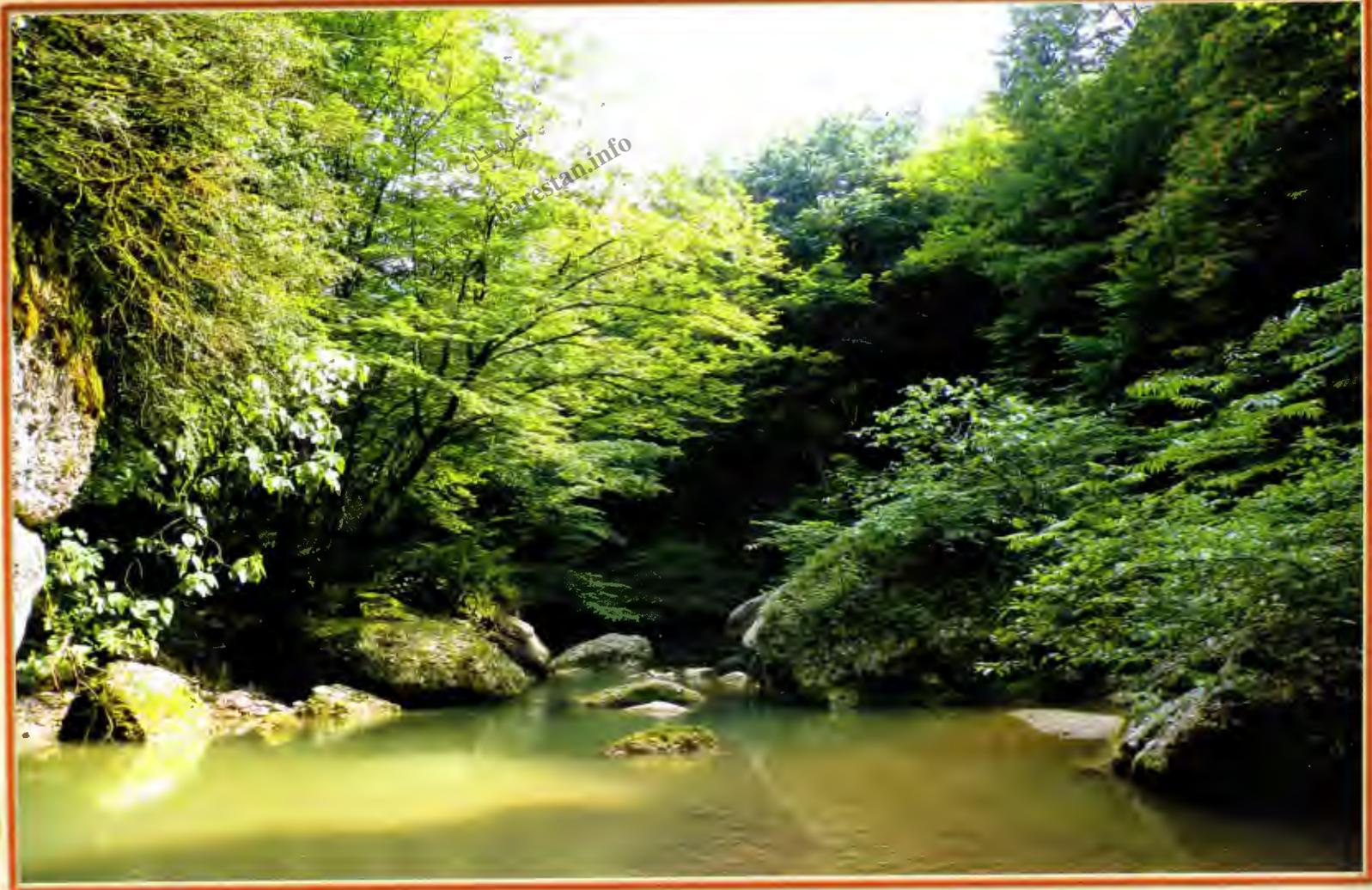
آبشار پلنگ دره در فاصله ۱۲ کیلومتری جنوب شرقی شیرگاه واقع گشته که جهت رفتن به این آبشار، عبور از یک مسیر جنگلی دلپذیر و همچنین عبور از رودخانه ای به عرض ۱۵ متر و عمق نیم متری را به همراه دارد که این سفر را دل انگیزتر می نماید.

آب این آبشار، از چشمه بالا دست آن تامین می گردد که این آب، حدود ۴۰ متر بعد از آبشار، وارد حوضچه سنگی شده و پس از سرریز شدن، وارد رودخانه کسلیان می شود

تبرستان
www.tabarestan.info

▶ پارک جنگلی اندرگلی ◀

این پارک واقع در شیرگاه ، کیلومتر ۴ جاده قائم شهر،
انتهای روستای چایباغ به مساحت تقریبی ۴۰ هکتار .

تبرستان

www.tabarestan.info

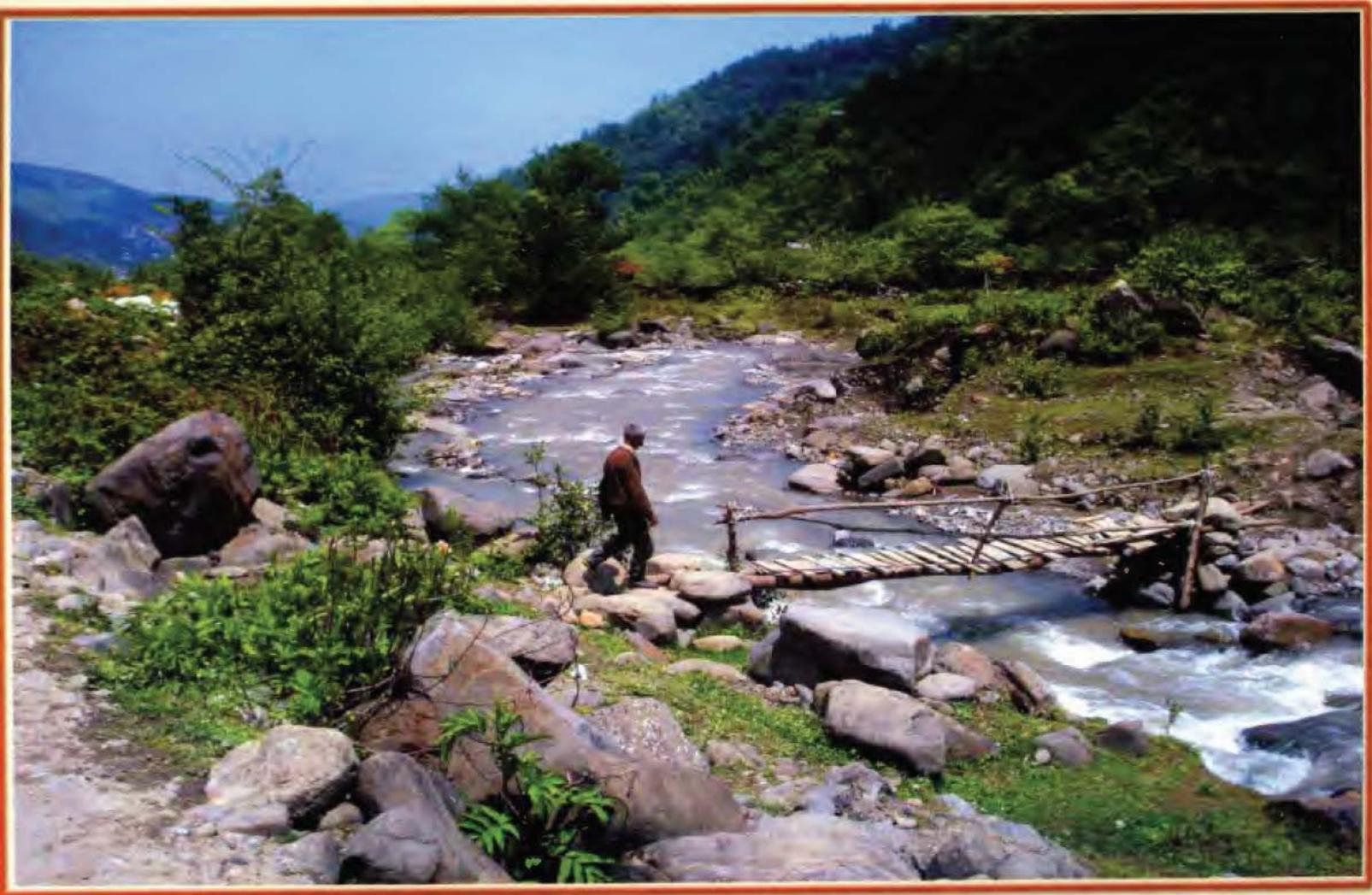
تفرجگاه جنگلی تیموری
ماهی سرا ، رستوران ، آلاچیق

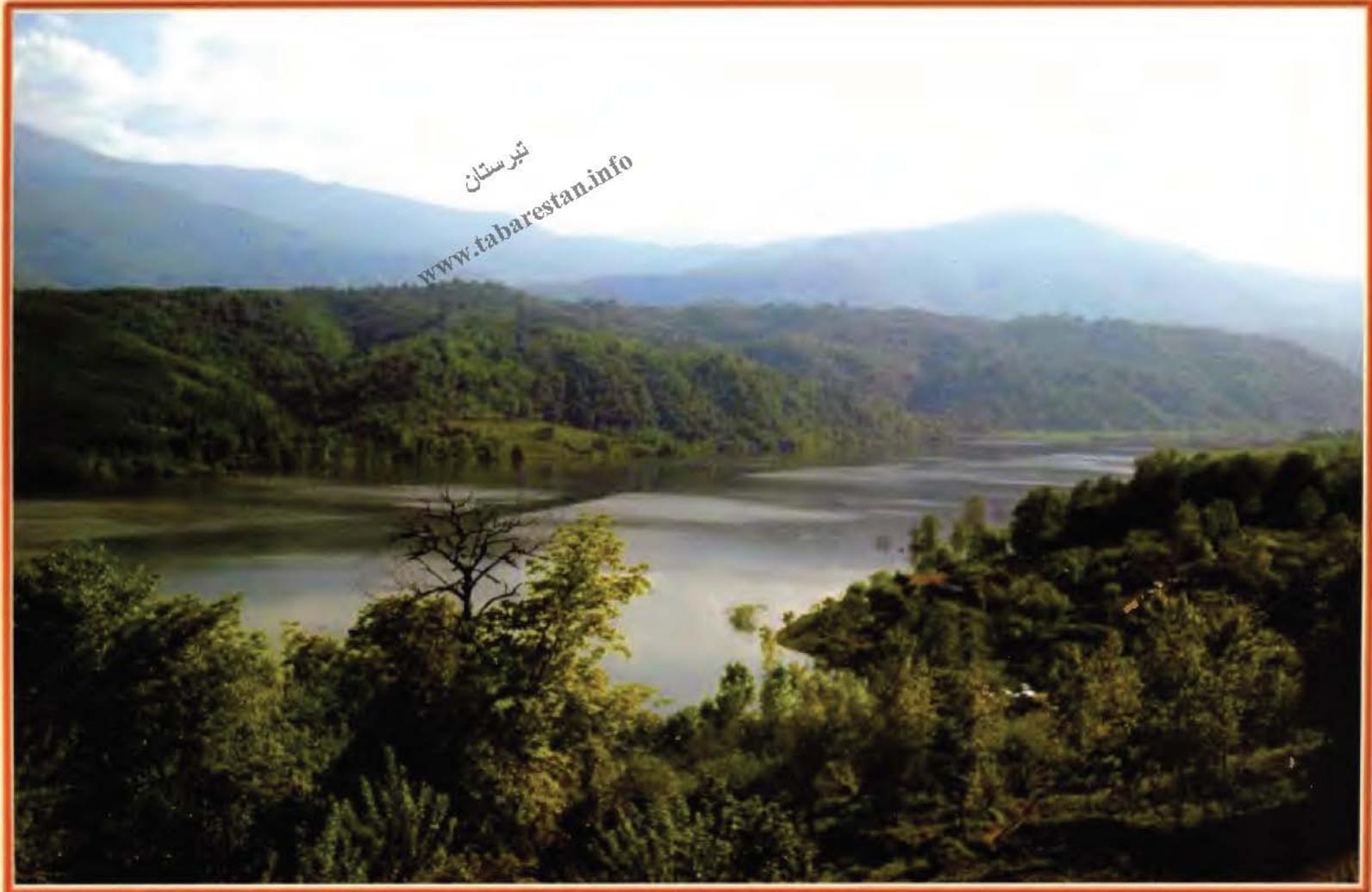

تبرستان
www.tabarestan.info

تبرستان
www.tabarestan.info

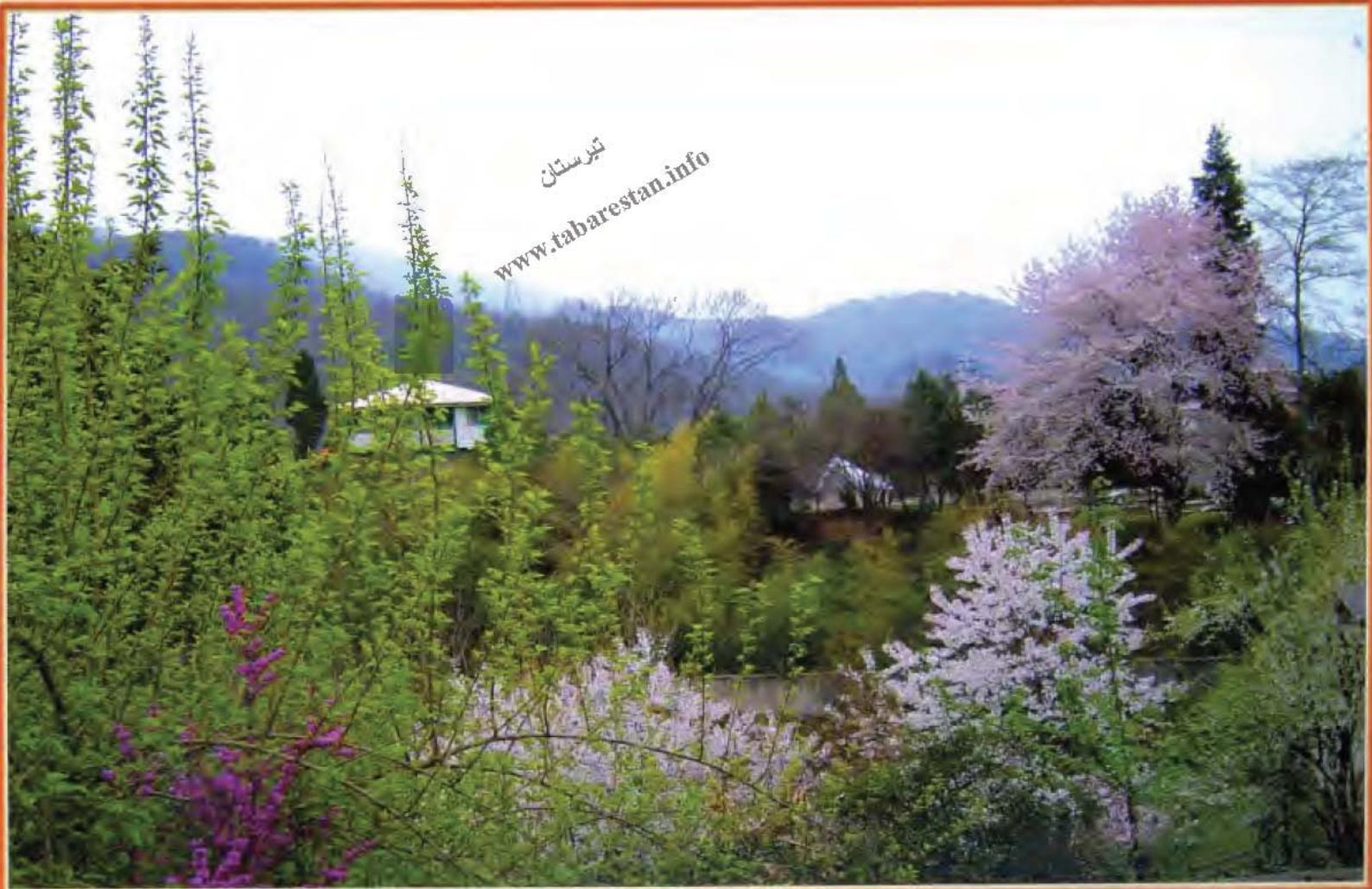

اگر معیار ما از تعریف « آبشار » ریزش یکباره آب از بلندی باشد و نه ریزش متوالی ، بر این اساس می توان ادعا نمود که « آبشار گزو » با توجه به ارتفاع کم نظیر ۶۳ متری خود ، محیط بی نظیر محل ریزشگاه آب ، دسترسی به این آبشار با حدود نیم ساعت پیاده روی و همچنین واقع گشتن در میان جنگلهای بکر و زیبای سوادکوه ، می توان از جمله آبشارهای برتر و مطرح کشور ایران باشد .

این آبشار در فاصله ۳۸ کیلومتری جنوب غربی شیرگاه و در میان جنگل های بکر و زیبای لفور ، پایین تر از امامزاده ای معروف به « سه بزرگوار گزو » واقع می باشد .

تبرستان
www.tabarestan.info

مشاور املاک سما

عارف جعفر نژاد 0911 323 1603

جهت رزرو سوئیت های شهرداری آلاشت ۰۱۲۴ ۵۳۳ ۲۰۲۲

جهت رزرو سوئیت در لغور ۰۱۲۴ ۴۳۸ ۲۴۶۲

جهت رزرو اتاق شیشه ای و سوئیت در شیرگاه WWW. Salman . ir

با تشکر

فرمانداری سوادکوه شمالی - آقای منصوریان

معاونت فرمانداری سوادکوه - آقای طالبی

ریاست اداره فرهنگ و ارشاد اسلامی - آقای میثم قربانی

شهردار و رئیس شورای اسلامی شهر آلاشت - آقای پهلوان و نعمتی

اداره صنعت، معدن و تجارت سوادکوه - مهندس عارف جعفر نژاد

سازمان میراث فرهنگی، صنایع دستی و گردشگری - آقای دانش زاده

مدیر کل و روابط عمومی راه آهن شمال - آقای گران پاشا و فرمی

ریاست شبکه بهداشت سوادکوه - دکتر رشیدی

بیمارستان شهدای زیراب - دکتر مسلم احمدی و مهندس یاسر نبوی

شهرداری پل سفید - آقای پاریاو

ریاست آموزش و پرورش شهرستان سوادکوه - دکتر افشون

هلال احمر شهرستان سوادکوه - آقای آذری

آقای سعدی قاسم نژاد و نورعلی کاظمی

... و این بود سوادکوه که همچون یسینی بر سینه می ایران می درخشد

مهران عموزاده
کاربر

تبرستان
www.tabarestan.info

